

MESLEKTAŞ İLİŞKİLERİ İLE OKUL İDARESİ DESTEĞİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİ ÜZERİNE OLAN ETKİSİ

INVESTIGATION OF THE COLLEAGUE RELATIONS AND SCHOOL ADMINISTRATION SUPPORT ON PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TEACHERS

Serkan HACICAFEROĞLU*

Öz

Bu araştırmanın amacı, meslektaş ilişkileri ile okul idaresi desteğinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin üzerine olan etkisini belirleyebilmektir. Araştırmada tarama modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini basit tesadüfi yöntemle seçilmiş farklı okullarda görev yapan gönüllü 86 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen değişkenler istatistik programı aracılığıyla depolanmış ve değişkenlerinin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov Smirnov testi kullanılarak belirlenmiştir. Çıkan sonuç karşısında değişkenlerin normal bir dağılım izlemediği görülmüş ve araştırmamızda Mann-Whitney U Testi ile Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır. Örneklemdaki öğretmenlerin ölçek sorularına vermiş oldukları cevaplardan hareketle araştırmanın sonucunda; evlilerin, 41 ve üzerinde yaş grubunda olanların ve 21 ile daha fazla çalışma süresi olan öğretmenlerin meslektaş ilişkilerinde daha fazla puan ile destek aldıkları belirlenmiştir. Okul idaresinin desteğinde ise; evlilerin, 31 ile 35 yaş gurubunda olanların ve 6 ile 10 yıl arasında çalışma süresi olan öğretmenlerin daha fazla puan ile destek algıladıkları saptanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin medeni durum, yaş ve görev süresi durumları ile meslektaş ilişkileri, okul idaresi desteği puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, Meslektaş İlişkileri, Okul İdaresi, Spor.

Abstract

The aim of this study is to determine the effect of colleague relations and school administration support on physical education and sports teachers. General screening model was used in the study. The sample of the study consisted of 86 teachers working in different schools chosen by a simple random method. The variables obtained in the study were stored through the statistical program and the normal distribution of the variables was determined by using Kolmogorov Smirnov test. The results showed that the variables did not follow a normal distribution. Mann-Whitney U Test and Kruskal-Wallis H test were used in our study. As a result of the research, with the answers of the teachers in the sample to the scale questions; it was seen that married, 41 and over age group and 21 and more working time teachers have received more support in colleague relationships. With the support of the school administration, it was found that who are married, between 31 and 35 years of age, and teachers with working hours between 6 and 10 years perceived support with more points. In addition, it was found that there was no significant relationship between the teachers' age, marital status, and duration of duty, colleague relations and school administration support scores.

Keywords: Physical Education and Sports Teacher, Colleague Relations, School Administration, Sports.

1. GİRİŞ

Birçok insanın kendine özgü duygu, düşünce, algı, özlem ve beklentileri vardır (Akt. Çetinkanat, 2000). Bu sebeple çalışma ortamları, kişilerin fizyolojik, zihinsel, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde düzenlenmesi gerekir (Arslan, 2006). İş doyumu, örgütsel davranış literatüründe yer alan oldukça eski bir kavram olduğu belirtilmektedir (Sabuncuoğlu ve Tüz, 2008).

İş ortamına etki eden önemli faktörlerden en başında gelen etkenlerden birisi olarak kabul görülen meslektaş ilişkisidir (Çekmecelioğlu, 2005; Arslan, 2006; Başaran, 2008). Bireyin birlikte olduğu grubun doğası da iş doyumunda oldukça etkilidir (Özalp ve Çiğdem, 2005). Konu ile ilgili yapılan bazı araştırma sonuçların sonucunda, iş arkadaşları ile olumlu ilişkileri olan, takım ruhunu destekleyen, dünya görüşleri kendilerine uygun iş arkadaşlarına sahip olan çalışanların, iş doyumlarının yüksek olduğunu göstermektedir (Bozkurt ve Bozkurt, 2008; Yılmaz, 2007).

Ayrıca bu çalışanlar, beşeri ilişkilerin en üst düzeyde yaşandığı, teknik yeterliliğe sahip, iş birliğine açık, iş ortamında işlerini daha fazla sahiplenerek daha kaliteli ürünler ortaya çıkaracakları yönünde görüş bildirildiği görülmektedir (Bingöl, 2003). Çalıştığı ortamda iş arkadaşları sayesinde iş doyumunu yüksek olan çalışanın işini sevmese bile işinden mutluluk duyarak çalışma yaşamından zevk almaya başlayacağı belirtilmektedir (Özalp ve Kirel, 2005). Böyle ortamlara sahip olamayan çalışanların kendilerini sosyal açıdan yalnız hissederek, motivasyonlarının azalabileceği ve stres düzeylerin artarak işlerinden hoşlanmama gibi olumsuz durumlarla karşılaşabilecekleri belirtilmektedir (Bozkurt ve Bozkurt, 2008).

* Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

Bireylerin iş ortamına karşı tutumlarını belirleyen faktörler her ne kadar farklı olsa da idarenin ve idarecinin niteliği, çalışanların iş doyumunu etkilediği ve iş doyumunun önemli belirleyicilerinden olduğu belirtilmektedir (Akt. Aksu, 2002). İdarecileriyle yüksek nitelikte etkileşim içinde olan çalışanlar, daha yüksek iş doyumunu duyma eğiliminde olabileceklerdir (Özutku, 2007). İletişim; bilgi, duygu ve düşüncelerin iletişim sürecinin unsurları yerine getirilerek aktarılması olarak tanımlanabilmektedir (Sabuncuoğlu ve Tüz, 2008). İletişim unsuru örgütlerde dikkatle üzerinde durulması gereken bir konudur. Etkin bir yönetim iyi bir iletişim sürecine dayanmaktadır (Eser, 2010).

Bu bağlamda araştırmacıların örgütlerin yaşayabilmesi ve amaçlarını gerçekleştirebilmelerinin temel dayanağı iletişim olduğu yönünde görüş belirttikleri görülmektedir (Elma ve Demir, 2000). Bu sebeple idareciler çalışma ortamlarında çift yönlü iletişimin gerçekleşmesini sağlayacak psikolojik ortamı oluşturmalarıdır (Sabuncuoğlu ve Tüz, 2008).

Yöneticilerin iş ortamlarında önemli bir özendirme aracı olarak çalışanlarını, yaptıkları işlerden dolayı takdir etme durumları sayesinde diğer çalışanlara karşı yapılan işin karşılıksız kalmadığı yöneticilerin yapılan işe destek olmaları yönünde önemli bir gösterge olacağı söylenebilir. Yapılan araştırmalar, çalışanların iş doyumlarını etkileyen unsurlardan birinin takdir edilme duygusu olduğunu ortaya koymakta, takdir edilme çalışanın başarıya götüren yolların başında gelmekte olduğu belirtilmektedir (Eser, 2010). Yerinde ve zamanında emeğinden dolayı takdir edilen bir çalışanın iş doyumunu bu durumdan etkileneyecektir (Bozkurt ve Bozkurt 2008; Başaran, 2008). Yapılan araştırmalarda takdir edilme çalışanların arzuladığı, güven duygularını arttıran bir araç olduğu belirtilmektedir (Arslan, 2006).

Yukarıda belirtilen bilgiler kapsamında bu araştırmada; Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin okul içerisindeki faaliyetlerinin meslektaş ilişkileri ve okul idaresi desteği yönündeki faktörlerin belirlenebilmesi yönündeki sorulara; medeni durum, yaş ve meslekteki çalışma süre değişkenleri göz önünde bulundurularak cevap bulunmaya çalışılacaktır.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinde meslektaş ilişkileri, okul idaresi destek düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırma, betimsel tarama yöntemlerinden birisi olan "genel tarama modeli" kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı döneminde Malatya ilinde (il merkezinde) görev yapmakta olan kadrolu beden eğitimi ve spor öğretmenleri oluştururken, örneklemini ise; rastgele ve basit tesadüfi yöntemle seçilmiş farklı okullarda görev yapan gönüllü 80 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmaktadır.

Bu çalışmada kullanılan Meslektaş ilişkileri anketi Oranje (2001), tarafından geliştirilmiş, okul idaresi desteği anketi ise Magill (2002), tarafından geliştirilmiş ve her ikisi de Özgün (2005) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır (akt. Eser, 2010). Araştırmaya katılan öğretmenlerin ankete verilen cevaplardan araştırmada kullanılan anketin geçerliliği ve güvenilirliği hesaplanmış ve anketin Cronbach's Alpha katsayısı 0,73 olduğu tespit edilmiştir. Cronbach Alpha değeri 0,70'in üzerinde olması anketin güvenilir olduğunu göstermektedir (Arseven, 2001). Güvenirlilik, bir ölçümün bir bilimsel açıklamanın ölçmek ya da açıklamak istediği şeyi tutarlı bir biçimde ve doğru olarak göstermesi veya açıklaması niteliğidir (Gökçe,1999).

Araştırmada elde edilen değişkenler istatistik programı aracılığıyla depolanmış ve ilgili istatistik yöntemler kullanılarak analiz edilmiştir. Ölçek değişkenlerinin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov Smirnov testi kullanılarak belirlenmiştir. Çıkan sonuç karşısında değişkenlerin normal bir dağılım izlemediği görülmüş ve araştırmamızda Mann-Whitney U Testi ile Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır. Uygulanan ankette demografik değişkenler arasında bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir. Dağılımlardan elde edilen sonuçlar tablolaştırılmış ve bulgular yorumlanarak gerekli çözüm önerileri getirilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinden elde edilen verilere ve bu verilere ilişkin istatistik bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Meslektaş ve Okul İdaresi Destek Düzeyleri

Memnuniyet ve Destek Durumu	Mean Rank	Ss
Meslektaş İlişkileri	2.96	.44
Okul İdaresi Desteği	2.91	.68

Araştırmaya katılan örneklemdeki öğretmenlerin sıra ortalama puanlarına göre meslektaş ilişkilerinde (2.96) ve okul idaresi desteğinden (2.91) memnun oldukları söylenebilir.

Tablo 2. Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Meslektaş ve Okul İdaresi Destek Düzeyleri

Medeni Durum	N	Mean Rank	U	z	p	
Meslektaş İlişkileri Durumu	Evli	15	44.56	457.5	-.862	.389
	Bekâr	71	38.50			
	Toplam	86				
Okul İdaresi Destek Durumu	Evli	15	45.31	404	-1.468	.142
	Bekâr	71	34.93			
	Toplam	86				

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin medeni durum değişkenine göre meslektaş ilişkileri ve idareci desteği düzeylerine ilişkin gruplar arası aritmetik puanlara bakıldığında en yüksek puanlarda evli öğretmenlerin bekâr öğretmenlere göre daha fazla olumlu desteğe sahip oldukları belirlenmiştir. Meslektaş ilişkileri, okul idaresi desteği puanları incelendiğinde gruplar arası puan farkları non-parametrik Mann Whitney-U testi sonucunda istatistikî olarak anlamlı bulunmamıştır (p>0.05).

Tablo 3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Yaş Durum Değişkenine Göre Meslektaş ve Okul İdaresi Destek Düzeyleri

Yaş Durumu	N	Mean Rank	X ²	sd	p	
Meslektaş İlişkileri Durumu	26-30 yaş	6	45.75	3.731	3	.292
	31-35 yaş	45	40.19			
	36-40 yaş	21	42.52			
	41 ve üzeri	14	54.64			
	Toplam	86				
Okul İdaresi Destek Durumu	26-30 yaş	6	39.58	5.458	3	.141
	31-35 yaş	45	49.26			
	36-40 yaş	21	38.76			
	41 ve üzeri	14	33.79			
	Toplam	86				

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin yaş durumu değişkenine göre meslektaş ilişkileri ve idareci desteğine ilişkin gruplar arası aritmetik sıralamaya bakıldığında meslektaş ilişkilerinde 41 yaş aralığında olan öğretmenlerin, okul idaresinden ise 31 ila 35 yaş aralığında olan öğretmenlerin daha fazla puanlarda olumlu yönde bir destek gördükleri saptanmıştır. Meslektaş ilişkileri, okul idaresi desteği puanları incelendiğinde gruplar arası puan farkları non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda istatistikî olarak anlamlı bulunmamıştır (p>0,05).

Tablo 4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Görev Süresi Durum Değişkenine Göre Meslektaş ve Okul İdaresi Destek Düzeyleri

Görev Süresi	N	Mean Rank	X ²	sd	p	
Meslektaş İlişkileri Durumu	1-5 yıl	6	40.75	6.247	3	.10
	6-10 yıl	41	45.13			
	11-15 yıl	21	33.31			
	16-20 yıl	18	52.58			
	Toplam	86				
Okul İdaresi Destek Durumu	1-5 yıl	6	42.58	5.495	3	.139
	6-10 yıl	41	49.91			
	11-15 yıl	21	37.26			
	16-20 yıl	18	36.47			
	Toplam	86				

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin görev süresi durum değişkenine göre meslektaş ilişkileri ve idareci desteğine ilişkin gruplar arası aritmetik sıralamaya bakıldığında, meslektaş ilişkilerinde 16 ila 20 yıl çalışma aralığında olan öğretmenlerin, okul idaresinden ise 6 ila 10 yıl arasında çalışan öğretmenlerin daha fazla puanlarda olumlu yönde bir destek gördükleri belirlenmiştir. Meslektaş ilişkileri, okul idaresi desteği puanları incelendiğinde gruplar arası puan farkları non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda istatistikî açıdan anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

4. TARTIŞMA

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin meslektaş ilişkileri ve okul idaresinin destek düzeylerini belirleyebilmek amacıyla yapılan bu araştırmaya katılan öğretmenlerin sıra ortalama puanlarına göre meslektaş ilişkilerinde ve okul idaresi desteğinden memnun oldukları söylenebilir. Genellikle yarım gün çalışma saatleri olan, özlük haklarının oldukça iyi, tatil sürelerinin diğer mesleklerden uzun olduğu ve yemek yeme zamanlarının ücretlendirildiği için bu meslek öğretmenleri tarafından avantajlı bir meslek olarak görüle bilmektedir (Eser, 2010).

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin medeni durum değişkenine göre meslektaş ilişkileri ve idareci desteği düzeylerine ilişkin gruplar arası aritmetik puanlara bakıldığında en yüksek puanlarda evli öğretmenlerin bekâr öğretmenlere göre daha fazla olumlu desteğe sahip oldukları belirlenmiştir. Meslektaş ilişkileri, okul idaresi desteği puanları incelendiğinde gruplar arası puan farkları istatistikî olarak anlamlı bulunmamıştır. Konuyla ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde araştırmanın bu bulgusuyla paralellik göstermekte olduğu görülmektedir (Sulu, 2007; Yiğit, 2007; Gündüz, 2008; Koç ve ark., 2009; Şahin ve Dursun, 2009; Eser, 2010).

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin yaş durumu değişkenine göre meslektaş ilişkileri ve idareci desteğine ilişkin gruplar arası aritmetik sıralamaya bakıldığında meslektaş ilişkilerinde 41 yaş aralığında olan öğretmenlerin, okul idaresinde ise 31 ile 35 yaş aralığında olan öğretmenlerin daha fazla puanlarla olumlu yönde bir destek gördükleri saptanmıştır. Bu durum beden eğitimi ve spor öğretmenliğinin birçoğunun görev yaptıkları okullarındaki alt yapının istenilen düzeyde olmaması ve öğretmenlerin genç yaşlarda daha idealist düşüncelere sahip olmaları genç yaşlarda memnuniyetsizliğe neden olduğu, okul idaresinden ise işleyişin düzgün gidebilmesi yönünde daha genç yaşlarda öğretmenlere daha fazla destek verildiği şeklinde yorumlanabilir. Meslektaş ilişkileri ve okul idaresi desteği puanları incelendiğinde gruplar arası puan farkları istatistikî olarak anlamlı bulunmamıştır. Öğretmenlerin iş doyumları ve yaşları arasındaki ilişkinin araştırıldığı çeşitli araştırmalarda öğretmenlerin yaş grupları ile genel iş tatmin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edildiği görülmüştür (Sönmezer, 2007; Sicim, 2007; Şahin ve Dursun, 2009; Eser, 2010).

Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin görev süresi durum değişkenine göre meslektaş ilişkileri ve okul idaresi desteğine ilişkin aritmetik sıralamaya bakıldığında, meslektaş ilişkilerinde 16 ile 20 yıl çalışma aralığında olan öğretmenlerin, okul idaresinden ise 6 ile 10 yıl arasında çalışan öğretmenlerin daha fazla puanlarda olumlu yönde bir destek gördükleri belirlenmiştir. Meslektaş ilişkileri, okul idaresi desteği puanları incelendiğinde gruplar arası puan farkları istatistikî olarak anlamlı bulunmamıştır. Bu bulguyu destekler nitelikte araştırma sonuçları da olduğu yapılan literatür taramasında görülmüştür (Günbayı, 1999; Sabancı, 1999; Arslan, 2006; Altıncılık, 2008). Bu araştırma sonuçlarından farklı olarak; çalışma süresi daha az olan öğretmenlerin daha fazla çalışma süresi olan öğretmenlere göre daha fazla destek aldıkları görülmüştür (Boydak, 2007; Tekerci, 2008; Eser, 2010).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda örneklemdaki öğretmenlerinin meslektaş ilişkilerinde; evlilerin, 41 ve üzerinde yaş grubunda olanların ve 21 ile daha fazla çalışma süresi olan öğretmenlerin daha fazla puan ile destek aldıkları belirlenmiştir. Okul idaresinin desteğinde ise; evlilerin, 31 ile 35 yaş grubunda olanların ve 6 ile 10 yıl arasında çalışma süresi olan öğretmenlerin daha fazla puan ile destek algıladıkları saptanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin medeni durum, yaş ve görev süresi durumları ile meslektaş ilişkileri, okul idaresi desteği puanları arasında istatistikî açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığı saptanmıştır.

Yukarıda belirtilen bu sonuçlara yönelik Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin; amatör ve profesyonel sporcu yetiştirebilmeleri, öğrencilerine ileriki yaşamlarını etkileyebilecek spor alışkanlıkları kazandırabilmeleri bakımından meslektaş ilişkileri, okul idaresi desteğinden algıladıkları destek düzeylerinin daha yüksek düzeyde olması gerektiği söylenebilir. Öğretmenlerin meslektaş ilişkileri ve okul idaresinin destekleri arasındaki koordinasyonu sağlayıcı bu araştırmalar gibi araştırmaların yapılması gerekir. Beden eğitimi öğretmenlerinin günümüzde harekettten uzak bir şekilde yetişen öğrencileri spora veya sportif etkinliklere yönlentmeleri önem arz etmektedir. Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenlerinin

mesleklerinde yaşayacakları problemleri en aza indirilmesi ve veya meslektaşları ve okul idaresince yeni düzenlemelerin yapılması ve böylelikle öğretmenlerin mesleklerine daha fazla yönelmeleri sağlanması gerekir.

KAYNAKÇA

- Aksu, G. (2002). *Sağlık Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Yöneticileri İş Doyumuna Yönelik Bir Araştırma (Ankara Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Altıncılıç, Ş. (2008). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin İş ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi.
- Arseven, A. (2001). *Alan Araştırma Yöntemi*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Arslan, Z. (2006). *Öğretmenlerde Dindarlık, Değerler ve İş Doyumu Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Başaran, İ. (2008). *Örgütsel Davranış ve İnsanın Üretim Gücü*. Ankara: Siyasal Basım Yayım Dağıtım.
- Bingöl, D. (2003). *İnsan Kaynakları Yönetimi*. (5. Basım) İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Boydak, O.M. (2007). *Öğretmenlerin Çalışma Koşulları Ve İş Doyumları Arasındaki İlişki (Mardin İli Örneği)*. (Ed. İ.Özcoşar) İstanbul: Mardin Tarihi İhtisas Kütüphanesi Yayın No: 9.
- Bozkurt, Ö. & Bozkurt, İ. (2008). İş Tatminini Etkileyen İşletme İç Faktörlerin Eğitim Sektörü Açısından Değerlendirilmesine Yönelik Bir Alan Araştırması. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 9 (1): 1-18.
- Çekmecelioglu, H. G. (2005). Örgüt İkliminin İş Tatmini ve İşten Ayrılma Niyeti Üzerindeki Etkisi: Bir Araştırma. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 6 (2): 23-39.
- Çetinkanat, C. (2000). *Örgütlerde Güdülenme ve İş Doyumu*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Elma, C. & Demir, K. (2000). *Yönetimde Çağdaş Yaklaşımlar Uygulamalar ve Sorunlar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eser, Ş. (2010). *Okul Öncesi Öğretmenlerinde İş Doyumu, Meslektaş İlişkileri Ve Okul İdaresi Desteği Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi (Tekirdağ İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Gökçe, B. (1999). *Toplumsal Bilimlerde Araştırma*. (Üçüncü Baskı). Ankara: Savaş Yayınevi.
- Günbayı, İ. (1999). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İş Doyumu (Malatya İli Örneği)*. Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Gündüz, H. (2008). *İlköğretim Okullarında Örgütsel İklim İle Öğretmenlerin İş Doyumları Arasındaki İlişki (Gaziantep İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi.
- Koç, H., Yazıcıoğlu, İ. & Hatipoğlu, H. (2009). Öğretmenlerin İş Doyum Algıları İle Performansları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28: 13-22.
- Özalp, E., Çiğdem, K. (2005). *Örgütsel Davranış*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özutku, H. (2007). Yönetici-Ast Etkileşimi İle İş Tatmini Arasındaki İlişki. *Amme İdaresi Dergisi*, 40 (2): 79-98.
- Sabuncuoğlu, Z. & Tüz, M. (2008). *Örgütsel Psikoloji*. Bursa: Alfa Aktüel Basım Yay. Dağ. Ltd.Şti.
- Sabancı, A. (1999). *İlköğretim Okullarındaki Ödül Sisteminin Öğretmenler ve Müdür Yardımcıları İçin Önem Derecesi, Gereksinimleri Karşılama ve İş Doyumu Sağlama Düzeyi*. Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Sicim, D. (2007). *İlköğretim Okullarındaki Sınıf Öğretmenlerinin İş Tatmini: İstanbul Büyükşehir İlçesinde Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Beykent Üniversitesi.
- Sönmezer, M. (2007). *Milli Eğitim Bakanlığı'nda Çalışan Öğretmenler İle Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Emeklilik veya İstifa Nedeniyle Özel Eğitim Kurumlarında Çalışanların İş Tatmin Düzeylerinin Karşılaştırmalı Analizi*. Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Sulu, H. (2007). *Resmi ve Özel İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin İş Tatminleri İle Denetim Odağı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Şahin H, Dursun A. (2009). Okul Öncesi Öğretmenlerin İş Doyumları: Burdur Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18: 160- 174.
- Tekerci, H. (2008). *Farklı Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Mesleki Doyumlarının ve Tutumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Yılmaz, M. (2007). *Kalite Yönetim Sisteminin İş Doyumuna Etkisi: Kalite Belgesi Bulunan ve Bulanmayan Matbaa İşletmelerinde Bir Uygulama*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Yiğit, A. (2007). *Özel Eğitim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin İş Doyumu Tükenmişlik ve Ruh Sağlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde: Niğde Üniversitesi.